

PARTICIPATIE- EN COMMUNICATIEPLAN

MAISONNETTES NEERBOSCH-OOST, NIJMEGEN

IN OPDRACHT VAN
WOONWAARTS EN TALIS
21 NOVEMBER 2025

Neerbosch-Oost

*Onder de stapelwolken en de vleugelslagen zweeft boven
Neerbosch de muziek van de straten; en van de nachte-
gaal niet meer . . . Maar open je oren en je hoort de mu-
ziek, van Tango, Bolero, Cimbaal en Mazurka.*

Vinkjes twitteren in de heggen!

*De vloer van de stad is de vloer van het land, en lucht
is de grond van het bestaan!*

Tju, prr, wèèè en Huiet.

*Daar waar de stad de weg kwijtraakt, daar beginnen de dorpen, en zo begonnen sprookjes
altijd al . . . Het sprookje van de vos in de sneeuw in het Bosje van de Baron, en een
sprookje was dat
niet.*

*Half windvlaag half stormram roept mijn stem op één oever
over de bomen van Neerbosch: 'Blijf staan'- Hier liep toch
misschien ooit Theofano, de Byzantijnse, toen kunst en cul-
tuur in Nijmegen bloeiden, al was dat ook maar 15 jaar lang, toen
het nog niet het jaar 1000 was . . .*

*Ja, onder de geringde duiven en ook de ongeringde,
klinken de stemmen en waaien de karrenvrachten stof!
Gooi de deuren open naar de verte, Neerbosch-Oost. Je
twee supermarkten prijzen je gehemelte aan.*

*De wereld is in IK veranderd, en het land, in een mantel
van stof, staat op een dieet van water en droog brood.*

Ja, het land is markt en winkel.

Maar hoe de winnaars ook winnen, de vogels blijven zingen.

*Oost, West, Neerbosch-Oost best klinken lieflijk en helder
de zangen in de heggen en hagen-*

H.H. ter Balkt | april 2011

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding

- 1.1 Visie op participatie
- 1.2 Projectcontext
- 1.3 Fysieke context
- 1.4 Sociale context

2. Kaders

- 2.1 Beleidskaders
- 2.2 Technische en juridische kaders
- 2.3 Krachtenveld en dynamiek

3. Stakeholders

- 3.1 Stakeholders en indeling (matrix)
- 3.2 Belangen, invloed en wisselwerkingen
- 3.3 Demarcatie van onderwerpen
- 3.4 Adressen en deelname

4. Participatie-opgave en doelgroepen

- 4.1 Inleiding
- 4.2 Hoofddoelgroepen
- 4.3 Toekomstige bewoners
- 4.4 Participatieniveaus en pijlers

5. Instrumenten en methoden

- 5.1 Inleiding
- 5.2 Fasen van het participatieproces
- 5.3 Oorspronkelijke participatiemiddelen
- 5.4 Wijzigingen en aangepaste planning
- 5.5 Uitgevoerde participatiemomenten en aangepaste planning

6. Verslaglegging en terugkoppeling

- 6.1 Doel van verslaglegging
- 6.2 Werkwijze
- 6.3 Terugkoppeling aan doelgroepen
- 6.4 Samenhang plan, verslag en bijlages

1

INLEIDING PROJECTCONTEXT

- 1.1 VISIE OP PARTICIPATIE
- 1.2 PARTICIPATIEF ONTWERPEN ALS WERKWIJZE
- 1.3 TOEPASSING IN NEERBOSCH-OOST
- 1.4 KOPPELING MET BELEIDSKADERS
- 1.5 FYSIEKE CONTEXT
- 1.6 SOCIALE CONTEXT

1. INLEIDING

1.1 Visie op participatie

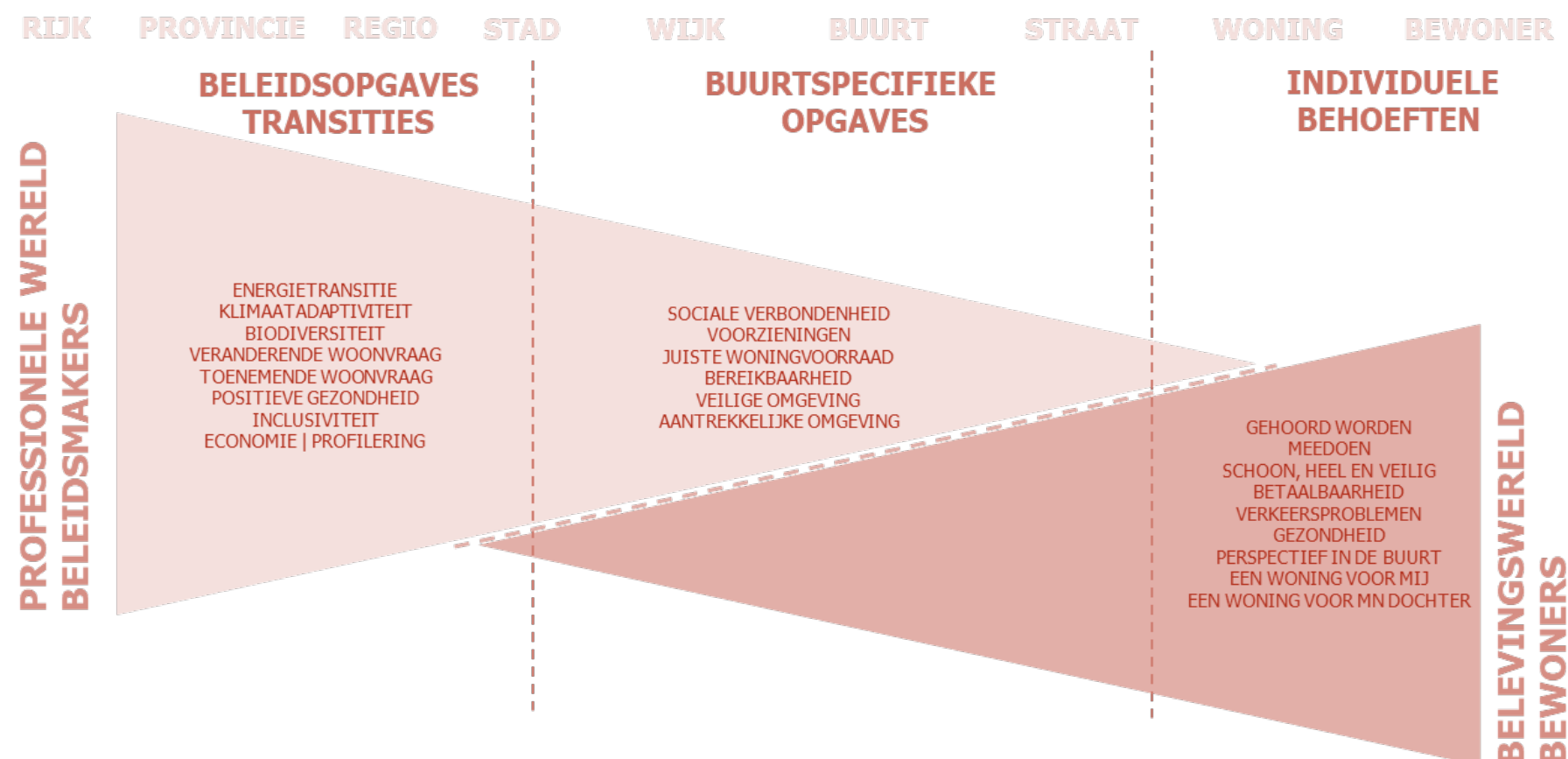
Bij KAW staat de eindgebruiker centraal. Wij geloven in participatieprocessen waarin beleidsmakers, corporaties en buurtbewoners intensief samenwerken. Dit biedt niet alleen de mogelijkheid om plannen beter af te stemmen op lokale behoeften, maar ook om beleidsopgaven, transities en buurtspecifieke uitdagingen met elkaar te verweven. Door bewoners en beleidsmakers vanaf het begin samen te brengen, ontstaat een gelijkwaardige samenwerking die de kwaliteit van het proces en het eindresultaat versterkt en het verloop van de planvorming versnelt.

1.2 Participatief ontwerpen als werkwijze

Onze aanpak koppelt ontwerpen direct aan participatie. Bij participatief ontwerpen met bewoners draait alles om een inclusief proces, waarbij wij inzetten op:

- **Vertrouwen opbouwen** met bewoners;
- **Empathie tonen en waardering geven**;
- **Behoeften visueel maken** om ze concreet bespreekbaar te maken.

Als ontwerpers zijn wij in staat om bewoners, corporaties en politici met elkaar te verbinden. Door de kracht van verbeelding ontstaan inzichten en doorbraken die anders zouden blijven steken in discussies. Deze methode maakt complexe vraagstukken hanteerbaar en bevordert samenwerking tussen uiteenlopende partijen.

1.3 Toepassing in Neerbosch-Oost

In dit participatieplan en het bijbehorende verslag laten wij zien hoe deze aanpak in de praktijk is gebracht in Neerbosch-Oost. We beschrijven de stappen die zijn genomen, de keuzes die daarbij zijn gemaakt en de lessen die uit het proces zijn getrokken. Het doel is een helder beeld te schetsen van hoe participatie bijdraagt aan:

- de inhoud en kwaliteit van de plannen,
- het draagvlak onder bewoners en stakeholders,
- en het onderlinge vertrouwen en de samenwerking tussen belanghebbenden.

In dit proces zijn bewoners en omwonenden actief betrokken om hun ervaringen, zorgen en ideeën in te brengen. Zij konden **meeweten, meedenken en – waar mogelijk – meewerken**.

Hoewel de uiteindelijke keuzes bij de corporaties liggen, heeft deze aanpak geleid tot plannen die beter aansluiten bij de wijk en meer draagvlak genieten.

Dit participatieplan en het bijbehorende participatieverslag beschrijven de stappen die zijn genomen, de keuzes die daarbij zijn gemaakt en de lessen die uit het proces zijn getrokken. Het doel is een helder beeld te schetsen van hoe participatie bijdraagt aan de kwaliteit van de plannen en aan het vertrouwen en de samenwerking tussen belanghebbenden.

1.4 Koppeling met beleidskaders

Het participatieproces in Neerbosch-Oost sluit direct aan bij de belangrijkste beleidskaders:

- **Omgevingsvisie Nijmegen**

De Omgevingsvisie zet in op een nabije en rechtvaardige stad: gezond, duurzaam, groen en sociaal verbonden. Belangrijke pijlers zijn het creëren van ontmoetingsplekken, het verduurzamen van de gebouwde omgeving en het bevorderen van betrokkenheid bij ruimtelijke ontwikkelingen. De participatieaanpak in Neerbosch-Oost draagt hieraan bij door bewoners vanaf de start te betrekken, ruimte te bieden voor invloed en gezamenlijk te werken aan een gezonde, inclusieve leefomgeving.

- **Wijkvisie Neerbosch-Oost (Visie 2035)**

De wijkvisie richt zich op een duurzame en inclusieve samenleving en een bloeiende wijk economie. De aanpak is organisch: plannen groeien waar energie is, thema's worden verbonden en bewoners spelen een sleutelrol in het vinden van oplossingen. Ons participatieproces volgt deze uitgangspunten door nauw samen te werken met bewoners, maatschappelijke organisaties en de gemeente, en door het proces flexibel in te richten zodat nieuwe inzichten direct kunnen worden meegenomen.

1.5 Fysieke context

Neerbosch-Oost is een naoorlogse uitbreidingswijk met een ruim opgezette, functionele structuur. De wijk wordt gekenmerkt door een mix van eengezinswoningen en maisonnettes, gebouwd in een periode waarin stedelijke planning sterk gericht was op efficiënt ruimtegebruik en wooncomfort in het groen.

De maisonnettes liggen in groene zones en vormen samen met de naastgelegen eengezinswoningen een afwisselend straatbeeld. Hoewel de oorspronkelijke stedenbouwkundige opzet – ruim en groen – nog steeds herkenbaar is, sluit de woningvoorraad steeds minder goed aan bij de huidige woonbehoeften. De wijk kent een toenemend aantal kleinere huishoudens (1-2 personen), die vaak op zoek zijn naar gelijkvloerse en energiezuinige woningen. Het bestaande aanbod, met relatief veel maisonnettes, voorziet hier onvoldoende in.

De technische staat van de maisonnettes onderstreept de urgentie van herontwikkeling:

- de bouwkundige kwaliteit is verouderd;
- kozijnen en ramen vertonen houtrot;
- vochtproblemen en lekkages komen met name voor op de bovenste verdiepingen;
- gehorigheid zorgt voor verticale geluidsoverlast tussen woonlagen;
- de energieprestatie is laag, met slechte isolatie en daardoor hoge stookkosten.

Deze gebreken maken duidelijk dat de huidige woningvoorraad niet meer toekomstbestendig is. De herstructurering biedt daarmee de kans om de woningen te vernieuwen, de leefkwaliteit te verbeteren en de wijk weer in lijn te brengen met de hedendaagse en toekomstige behoeften van bewoners.

1.6 Sociale context

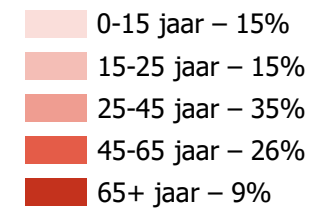
Neerbosch-Oost is een wijk met een centraal voorzieningshart en een sterk gemeenschapsgevoel. Bewoners waarderen hun omgeving, al ligt de gehechtheid aan de buurt met 64% iets lager dan het Nijmeegse gemiddelde van 70%.

De wijk wordt gekenmerkt door diversiteit, saamhorigheid en een actief wijkleven. Zowel bewoners als professionals benoemen de aanwezigheid van sterke sociale netwerken en uiteenlopende bewonersinitiatieven. De stedenbouwkundige opzet, met overzichtelijke woonbuurten en veel groen, draagt bij aan een gevoel van veiligheid en overzicht.

Neerbosch-Oost biedt betaalbare koopwoningen, die aantrekkelijk zijn voor starters en gezinnen door de gunstige prijs-kwaliteitverhouding. Tegelijkertijd kent de wijk ook kwetsbare huishoudens die afhankelijk zijn van ondersteuningsregelingen. In bepaalde delen van de wijk vormt overlast door jongeren een aandachtspunt.

Deze combinatie van sterke sociale verbanden, betaalbare woningen en tegelijkertijd de aanwezigheid van kwetsbare groepen vraagt om een participatieaanpak die **verbindend, inclusief en op maat** is. Het benutten van de positieve energie in de wijk, gecombineerd met aandacht voor het versterken van vertrouwen en onderlinge samenwerking, is essentieel voor het slagen van de herstructurering.

Leeftijdsopbouw

(Bron: CBS StatLine. Kerncijfers wijken en buurten 2024. (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2024)

- “Door de vele culturele achtergronden voelt de wijk als los zand.
- “Laat er meer aandacht zijn voor alle positieve dingen in de wijk.
- “Laten we stoppen met integreren en beginnen met samenleven.

Bron: Neerbosch-Oost. Op weg naar een duurzame, inclusieve samenleving & bloeiende wijk economie. (Spectrum, 2018)

Huishoudens naar samenstelling (Bron: CBS) Neerbosch-Oost

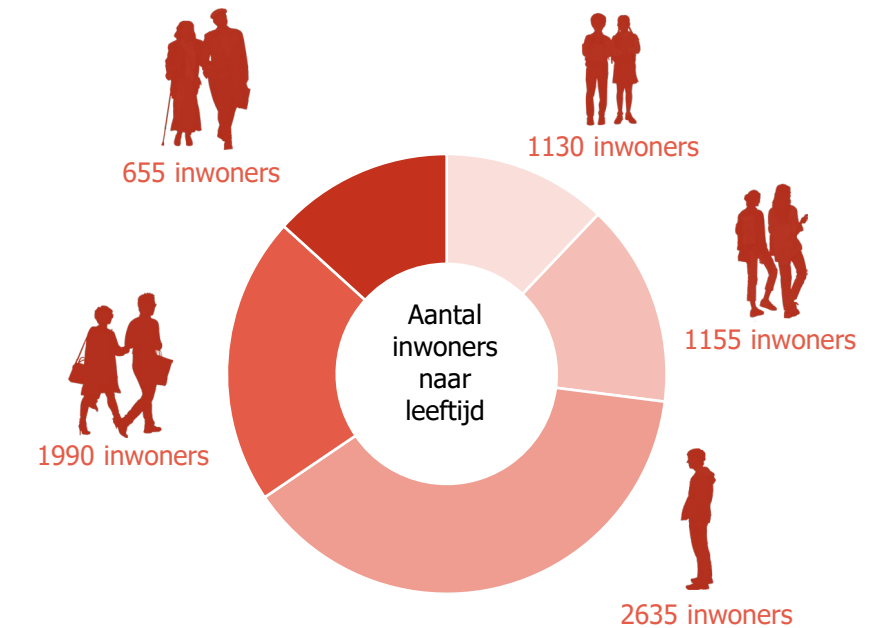

Nijmegen

- Eenpersoonshuishoudens
- Huishoudens met kinderen
- Huishoudens zonder kinderen

Deze cijfers laten zien dat Neerbosch-Oost een wijk is met een relatief hoge dichtheid aan eenpersoonshuishoudens, wat bijdraagt aan de kleinere gemiddelde huishoudensgrootte van 1,8 personen in vergelijking met het Nijmeegse gemiddelde van 2,1.

Bevolking naar afkomst (Bron: CBS) Neerbosch-Oost

Nijmegen

- Nederland
- Europa (excl. Nederland)
- Buiten Europa

Dit betekent dat Neerbosch-Oost een wijk is die, in vergelijking met de rest van Nijmegen, een veel diversere bevolkingssamenstelling heeft, met een aanzienlijk hoger percentage inwoners met een buiten-Europese afkomst.

2

KADERS

- 2.1 JURIDISCH KADER
- 2.2 BELEIDSKADER GEMEENTE NIJMEGEN
- 2.3 ROLLEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN
- 2.4 HET KRACHTENVELD

2. KADERS

2.1 Juridisch kader

De herontwikkeling van de maisonnettes in Neerbosch-Oost vindt plaats binnen de kaders van de **Omgevingswet**. Deze wet verplicht initiatiefnemers en overheden om belanghebbenden tijdig te betrekken bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit betekent dat bewoners, maatschappelijke organisaties en andere stakeholders inspraak moeten krijgen, zodat hun perspectieven meegenomen kunnen worden in het besluitvormingsproces.

De participatie is geborgd binnen formele besluitvormingslijnen: de uiteindelijke keuzes liggen bij de bevoegde bestuursorganen, maar vroegtijdige participatie bevordert de kwaliteit van de plannen en vergroot het draagvlak.

2.2 Beleidskader gemeente Nijmegen

De gemeente Nijmegen hanteert een participatievisie waarin transparantie, gelijkwaardigheid en vroegtijdige betrokkenheid centraal staan. De visie onderscheidt projecten naar drie categorieën:

- **Categorie A (klein):** beperkte participatie, vooral informeren;
- **Categorie B (middelgroot):** participatie met meedenken en advisering;
- **Categorie C (groot):** intensieve participatie, met betrokkenheid van de gemeenteraad bij het stellen van kaders.

Herstructurerings, zoals in Neerbosch-Oost, vallen doorgaans in categorie B of C. Dit betekent dat bewoners en andere stakeholders vanaf het begin intensief worden betrokken en dat de gemeenteraad kaders stelt voor het proces en de planvorming. Het doel is een breed gedragen plan te realiseren dat aansluit bij de wensen van bewoners én de beleidsdoelen van de gemeente.

Daarnaast sluit het project aan bij de **Omgevingsvisie Nijmegen** ("nabij en rechtvaardig, gezond, duurzaam, groen en sociaal verbonden") en de **Wijkvisie Neerbosch-Oost 2035**, waarin het versterken van een duurzame, inclusieve samenleving centraal staat.

2.3 Rollen en verantwoordelijkheden

De herontwikkeling kent een dynamisch krachtenveld met verschillende actoren:

Gemeente Nijmegen en woningcorporaties (Talis en Woonwaarts):

Zij zetten de beleids- en financiële kaders uit en bewaken dat de plannen passen binnen de Omgevingswet, de Omgevingsvisie, de Wijkvisie en de doelstellingen van de corporaties.

- **Bewoners en omwonenden:**

Zij brengen het perspectief van de leefwereld in. Voor bewoners zijn aspecten zoals dagelijkse gebruikswaarde, sociale samenhang en identiteit van de buurt essentieel. Hun betrokkenheid bepaalt in belangrijke mate of het project als kans of als bedreiging wordt ervaren.

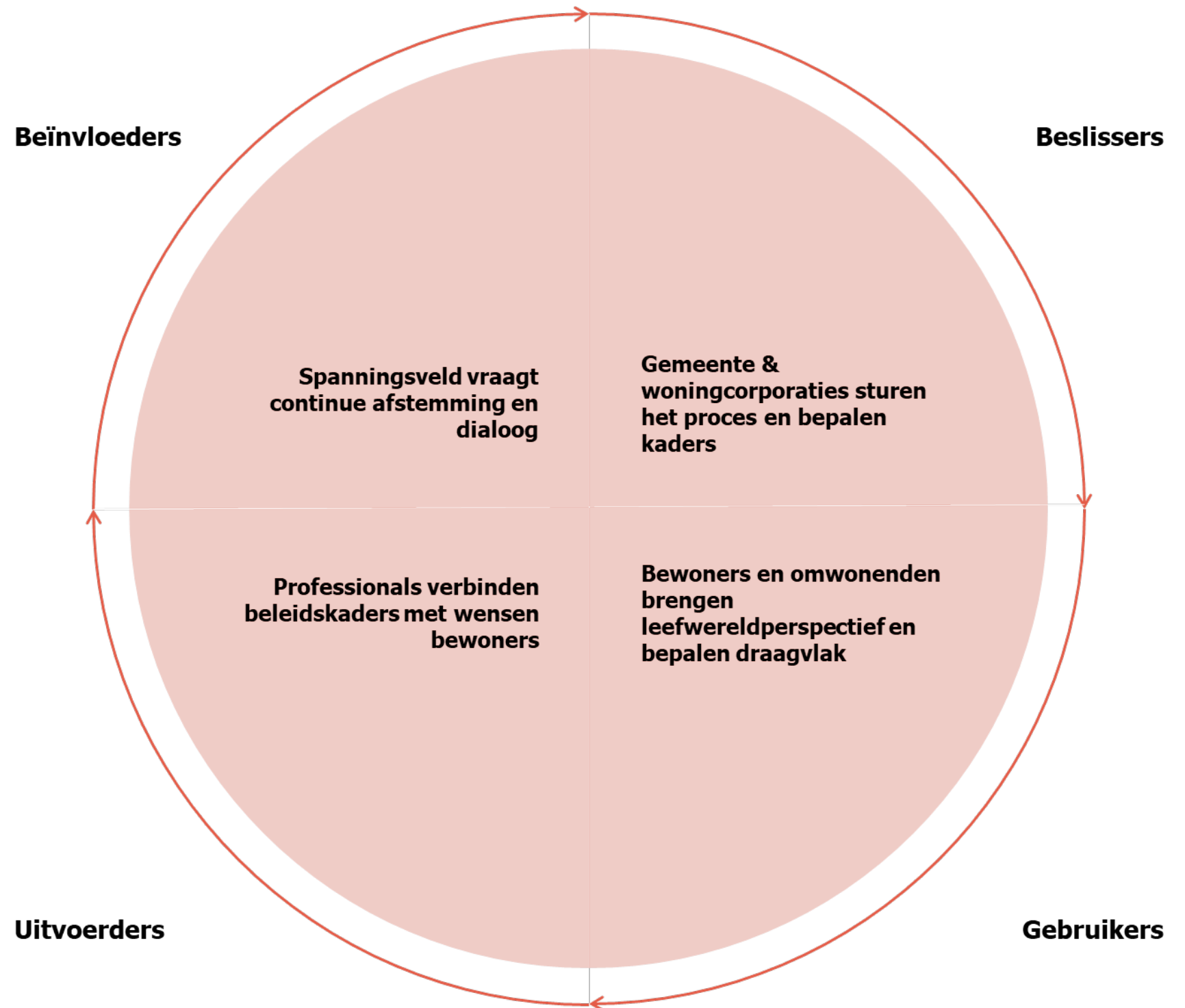
- **Professionele partners (ontwerpers, aannemers, wijkprofessionals):**

Zij vertalen beleidskaders naar concrete oplossingen die aansluiten bij de wensen van bewoners en tegelijkertijd voldoen aan technische en financiële randvoorwaarden.

2.4 Het krachtenveld

Het participatieproces beweegt zich in het spanningsveld tussen beleidsdoelen, bewonersbelangen, technische haalbaarheid en maatschappelijke dynamiek. Een zorgvuldig ingericht participatieproces zorgt ervoor dat deze perspectieven met elkaar worden verbonden en constructieve dialoog mogelijk wordt gemaakt.

Door continue afstemming tussen formele besluitvorming, informele gesprekken en gezamenlijke ontwerptrajecten kunnen spanningen worden omgezet in kansen. Zo kunnen gedeelde ambities worden vertaald naar een breed gedragen plan dat voldoet aan de beleidskaders van de gemeente én de wensen en behoeften van de wijkbewoners.

3

STAKEHOLDER ANALYSE

3.1 STAKEHOLDERS EN INDELING

3.2 BELANGEN EN DEELNAME

3.3 DEMARCATIE

3.4 ADRESSEN EN DEELNAME

3. STAKEHOLDERANALYSE EN DEMARCATIE

3.1 Stakeholders en indeling

Het participatieproces in Neerbosch-Oost omvat meerdere partijen met verschillende rollen en verantwoordelijkheden. Om dit overzichtelijk te maken, is een stakeholdermatrix opgesteld. De stakeholders zijn ingedeeld in vier groepen: beïnvloeders, beslissers, gebruikers en uitvoerders.

Beïnvloeders hebben geen formele zeggenschap maar kunnen het proces indirect sturen, bijvoorbeeld wijkprofessionals, belangenverenigingen en ondernemers.

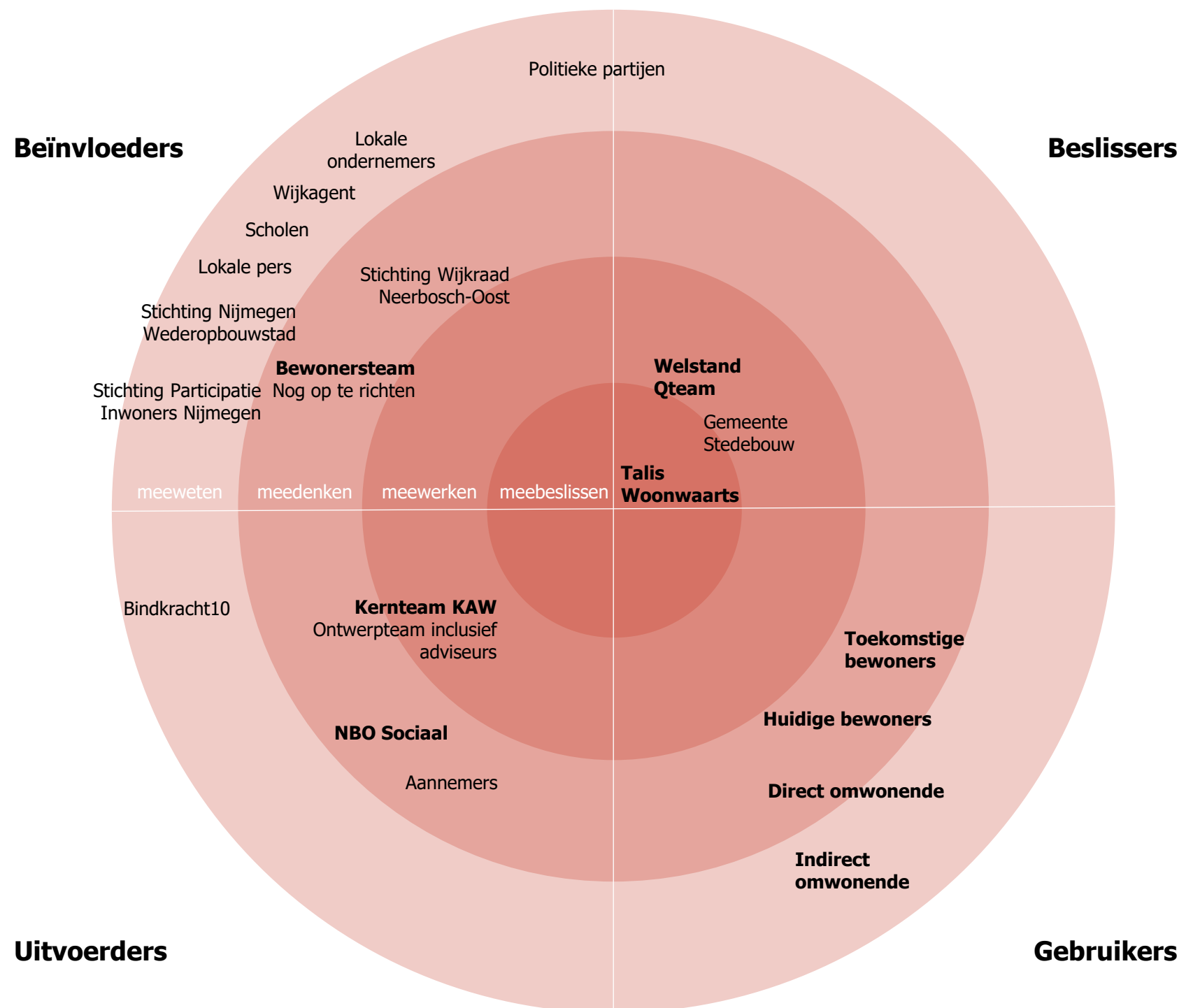
Beslissers hebben formele zeggenschap over inhoud en voortgang, zoals de gemeente Nijmegen, woningcorporaties Talis en Woonwaarts en in bepaalde fasen het projectteam. Zij stellen kaders, toetsen plannen en nemen de formele besluiten over ontwerp en uitvoering.

Gebruikers zijn bewoners en omwonenden die direct geraakt worden door de plannen. De bewoners van de maisonnettes verschuiven in hun rol van *meedenken* naar *meewerken*, terwijl de omwonenden met direct zicht op het plangebied van *meeweten* naar *meedenken* bewegen.

Uitvoerders zoals aannemers, architecten en landschapsonwerpers zijn verantwoordelijk voor de feitelijke uitvoering. Zij werken binnen de gestelde kaders en in nauwe afstemming met beslissers en gebruikers. Door deze indeling is het mogelijk om per groep de juiste mate van invloed en betrokkenheid te organiseren en verwachtingen helder te houden.

Deze indeling helpt om per fase van het project de juiste participatievormen en communicatiemiddelen in te zetten. Zo wordt geborgd dat iedereen op het juiste moment en op de juiste manier wordt betrokken.

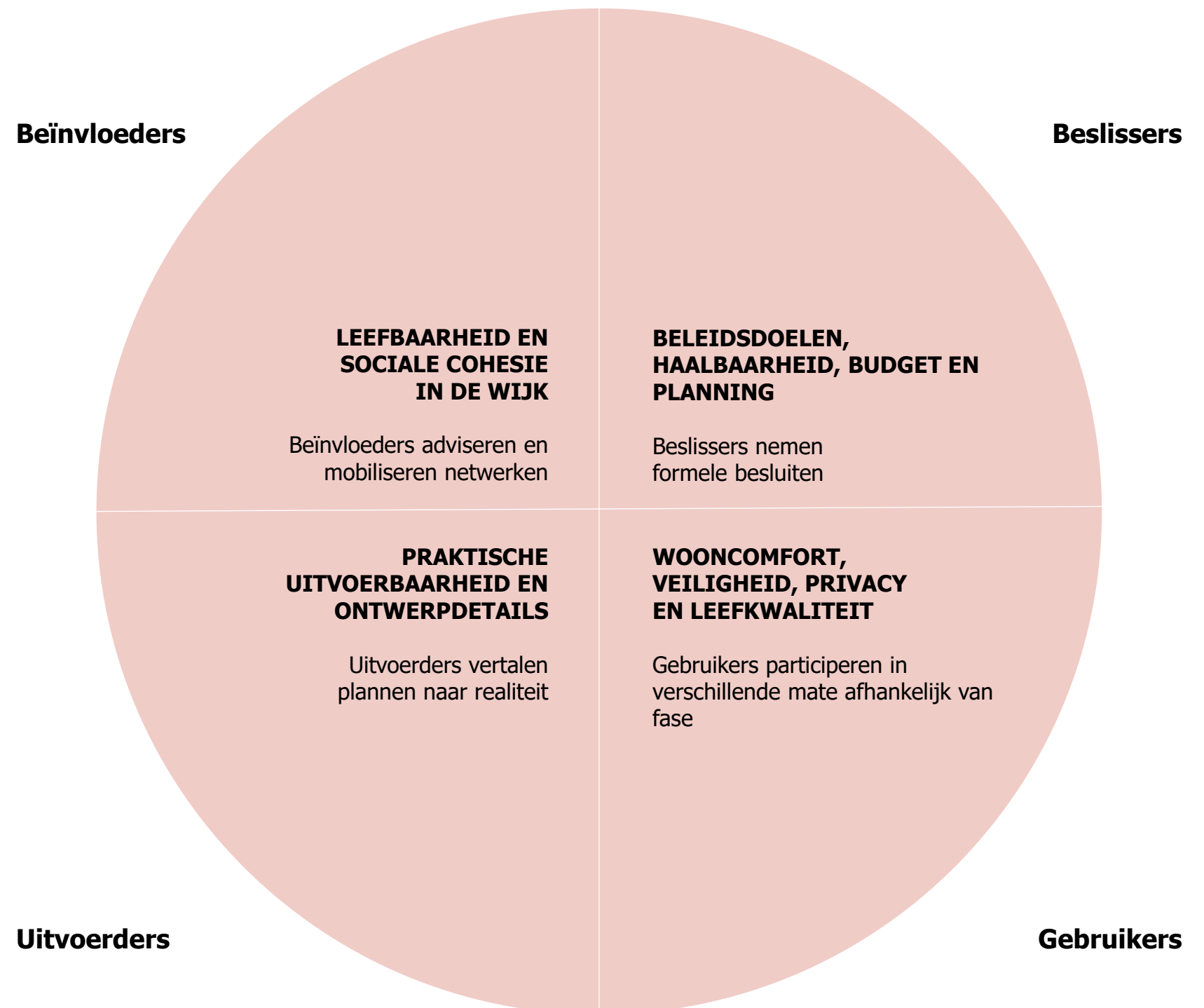
Door stakeholders op deze manier te categoriseren, ontstaat een helder overzicht van wie invloed kan uitoefenen en welke rol elke partij speelt binnen het participatieproces.

3.2 Belangen en invloed

Elke stakeholdergroep in Neerbosch-Oost heeft specifieke belangen en een verschillende mate van invloed, wat van grote invloed is op het verloop van het participatieproces.

- **Beïnvloeders** streven naar behoud of versterking van de leefbaarheid in de wijk. Dit kan bijvoorbeeld gaan om veiligheid, sociale samenhang of het behoud van bestaande voorzieningen. Hun invloed is voornamelijk adviserend: ze signaleren knelpunten, delen kennis en ervaring, en mobiliseren hun netwerken. Door hun input kunnen plannen beter aansluiten bij de behoeften van de wijk, zonder dat ze formele besluiten nemen.
- **Beslissers** zijn verantwoordelijk voor het vaststellen van beleidskaders, financiële randvoorwaarden en stedenbouwkundige uitgangspunten. Zij hebben formele zeggenschap en wegen beleidsdoelen, technische haalbaarheid en input van bewoners zorgvuldig af. Beslissers balanceren tussen het realiseren van de ambities van de gemeente en corporaties, en het respecteren van participatie-uitkomsten.
- **Gebruikers**, oftewel bewoners en omwonenden, hebben directe belangen bij de kwaliteit van hun woon- en leefomgeving. Voor bewoners van de maisonnettes ligt de nadruk op wooncomfort, veiligheid en continuïteit tijdens het project. Omwonenden hechten daarnaast waarde aan privacy, bereikbaarheid en het behoud van uitzicht. Hun invloed komt tot uiting via participatiemomenten waarin zij kunnen meeweten, meedenken of meewerken.
- **Uitvoerders** richten zich primair op de praktische uitvoering van het plan. Zij vertalen stedenbouwkundige en participatieresultaten naar haalbare ontwerpen en bouwen deze vervolgens uit. Hun invloed ligt vooral in het technisch vertalen van ideeën en feedback, waarbij zij binnen de kaders van beslissers werken.

3.3 Demarcatie

Demarcatie geeft duidelijk aan welke onderwerpen bewoners en andere stakeholders kunnen beïnvloeden, en welke beslissingen buiten hun scope vallen. Dit helpt verwachtingen te managen en voorkomt dat bewoners zich verantwoordelijk voelen voor formele besluiten.

Binnen scope participatie:

- Meedenken over inrichting van openbare ruimte en sociale ontmoetingsplekken;
- Aanpassen of aangeven van voorkeuren voor woningindeling, groenvoorziening en gezamenlijke voorzieningen;
- Uiten van zorgen en voorkeuren over bouwhoogte, inrichting en andere aspecten die direct invloed hebben op de leefomgeving;
- Geïnformeerd worden over proces, planning en thema’s zoals duurzaamheid en energieprestaties.

Buiten scope participatie:

- Formele besluiten over stedenbouwkundige uitgangspunten, bouwhoogte en financiële kaders;
- Beslissingen over planning en formele procedures, zoals het Ruimtelijk Kader (RKT);
- Juridische en technische verplichtingen van corporaties en gemeente die buiten participatie vallen.

Deze afbakening zorgt voor een duidelijke verwachting bij bewoners en andere stakeholders. Het maakt participatie effectief, omdat betrokkenen weten waarover zij invloed hebben en welke onderwerpen bij de formele besluitvorming liggen.

Stakeholder	Inrichting & groen	Sociale ontmoetingsplekken	Bouwhoogte	Duurzaamheid	Stedenbouw / financiële kaders
Bewoners	meedenken/mee werken	meedenken/meewerken	zorgen uiten	geïnformeerd	niet-invloed
Omwonenden	meedenken	meedenken	zorgen uiten	geïnformeerd	niet-invloed
Beslissers	kaderstellend	kaderstellend	besluit	besluit	besluit
Beïnvloeders	adviseren	adviseren	adviseren	adviseren	niet-invloed
Uitvoerders	uitvoerend	uitvoerend	technisch	uitvoerend	uitvoerend

3.4 Adressen en deelname

Binnen het participatieproces is expliciet vastgelegd **wie actief participeert** en wie alleen geïnformeerd wordt. Dit voorkomt verwarring en zorgt voor gerichte communicatie.

Actief deelnemende adressen / groepen:

- Huidige bewoners van de maisonnettes in het plangebied, inclusief huurders van Talis en Woonwaarts;
- Direct aangrenzende omwonenden met zicht op het projectgebied;
- Terugkeerders: bewoners die na herontwikkeling terugkeren, die actief worden uitgenodigd voor informatie- en werksessies.

Niet direct participerende adressen / groepen:

- Bewoners van andere delen van Neerbosch-Oost buiten het plangebied;
- Nieuwe toekomstige bewoners van de herontwikkeling, waarvan de adressen nog niet bekend zijn.

Deze groepen worden wel **breed geïnformeerd** via nieuwsbrieven, projectwebsite en infomarkten, zodat iedereen op de hoogte blijft van de voortgang van het project. Door deze afbakening is helder wie invloed kan uitoefenen en wie enkel geïnformeerd wordt, waardoor het participatieproces gestructureerd en transparant verloopt.

LEGENDA

- Maisonnettes
- Plangebied
- Omwonenden

4

PARTICIPATIE **OPGAVE EN NIVEAUS**

4.1 INLEIDING

4.2 HOOFDDOELGROEPEN

4.3 TOEKOMSTIGE BEWONERS

4.4 PARTICIPATIENIVEAUS EN PIJLERS

4. PARTICIPATIE-OPGAVE EN NIVEAUS

4.1 Inleiding

Het participatieproces in Neerbosch-Oost is ontworpen om plannen te ontwikkelen die aansluiten bij:

- De beleidsdoelen van de gemeente Nijmegen, zoals verwoord in de Omgevingsvisie;
- De leefwereld, wensen en zorgen van bewoners;
- De ambitie van Talis en Woonwaarts om tot betere, toekomstbestendige plannen voor de wijk te komen.

Het proces is gebaseerd op de resultaten van de stakeholderanalyse (hoofdstuk 3) en de operationele dynamiek van het krachtenveld. Door stakeholders op het juiste moment en op het juiste niveau te betrekken, kan participatie effectief bijdragen aan draagvlak, eigenaarschap en kwaliteitsverbetering van het plan.

4.2 Hoofddoelgroepen

Voor het participatieproces zijn vijf hoofdgroepen onderscheiden, elk met een eigen rol, mate van invloed en communicatieniveau:

Bewoners

- Huidige bewoners van de maisonnettes, inclusief toekomstige bewoners/terugkeerders.
- Worden intensief betrokken en bewegen van **meedenken naar meewerken** gedurende het proces.
- Specifieke aandacht voor terugkeerders: hun wensen en prioriteiten worden actief meegenomen

Omwonenden

- Direct aangrenzende huishoudens met zicht op het plangebied.
- Worden geïnformeerd en uitgenodigd om mee te denken over relevante thema's zoals groen, mobiliteit en leefbaarheid.

Gemeente

- Beleidsmakers en projectleiders die het proces faciliteren en de beleidskaders bewaken.
- Zorgen voor afstemming met bestuurlijke doelen en het wettelijk kader.

Projectteam

- Interne medewerkers van de betrokken organisaties, verantwoordelijk voor uitvoering, coördinatie en voortgang.

Professionals

- Maatschappelijke organisaties, corporaties, ontwerpers en andere experts.
- Brengen inhoudelijke expertise in en dragen bij aan integrale oplossingen.

4.3 Toekomstige bewoners

Naast de bovengenoemde groepen wordt ook rekening gehouden met toekomstige bewoners van Neerbosch-Oost:

Terugkeerders: bewoners die na herontwikkeling terugkeren. Zij worden actief betrokken bij informatie- en werksessies.

Nieuwe bewoners: specifieke personen zijn nog niet bekend. In deze fase is er geen individueel participatietraject, maar er wordt rekening gehouden met hun komst bij de planvorming zodat zij later onderdeel worden van de gemeenschap.

4.4 Participatieniveaus en pijlers

Het participatieproces werkt met drie hoofdactiviteiten, afgestemd op de mate van invloed en betrokkenheid van elke doelgroep:

1. **Informeren en op de hoogte houden** (*meeweten*) – Zorgen dat alle relevante partijen tijdig en begrijpelijk geïnformeerd worden over voortgang, keuzes en beslissingen.
2. **Ophalen van kennis, ideeën en zorgen** (*meedenken*) – Actief input verzamelen bij bewoners en belanghebbenden om de plannen te verrijken.
3. **Samen uitwerken** (*meewerken*) – In samenwerking met direct betrokkenen onderdelen van het plan concreet vormgeven.

Toepassing per doelgroep:

Bewoners: meeweten, meedenken en meewerken, afhankelijk van de fase van het proces.

Omwonenden: meeweten en meedenken over relevante thema's.

Gemeente en projectteam: faciliteren, meeweten, en beslissen binnen kaders.

Professionals: meedenken en meewerken aan ontwerp en uitvoering.

Terugkeerders: actief betrekken bij meedenken en meewerken, om overgang en binding te bevorderen.

5

INSTRUMENTEN EN METHODES

5.1 INLEIDING

5.2 FASEN VAN HET PARTICIPATIEPROECES

5.3 OORSPRONKELIJKE PARTICIPATIEMIDDELEN

5.4 WIJZIGINGEN EN AANGEPASTE PLANNING

5.5 UITGEVOERDE PARTICIPATIEMOMENTEN EN
AANGEPASTE PLANNING

5. INSTRUMENTEN EN METHODES

5.1 Inleiding

Het participatieproces in Neerbosch-Oost is opgezet in drie fasen. Voor elke fase zijn specifieke middelen en activiteiten ingezet, afgestemd op de betrokken doelgroepen en het participatieniveau (meeweten, meedenken, meewerken). Door deze aanpak ontstaat een stapsgewijze opbouw van betrokkenheid: van brede informatievoorziening tot intensief meewerken met bewoners en andere stakeholders.

5.2 Fasen van het participatieproces

Het participatieproces bestaat uit drie fasen:

- **Ophalen** – Inventariseren van wensen, zorgen en ideeën via o.a. een infomarkt en eerste werksessies met huidige en toekomstige bewoners en omwonenden.
- **Terugkoppeling & Doorvertaling** – Presenteren van de opgehaalde input, bespreken van conceptplannen en verwerken van feedback in het ontwerp, onder andere in gezamenlijke werksessie.
- **Toelichting definitief VOSP** – Toelichten van het definitieve stedenbouwkundig ontwerp en afspraken over vervolgstappen, mede via ontwerpateliers met bewoners. In elke fase wordt een infomarkt georganiseerd door het projectteam, waar alle doelgroepen worden geïnformeerd en waar werving plaatsvindt voor verdere participatie, bijvoorbeeld rond groen en sociale thema's.

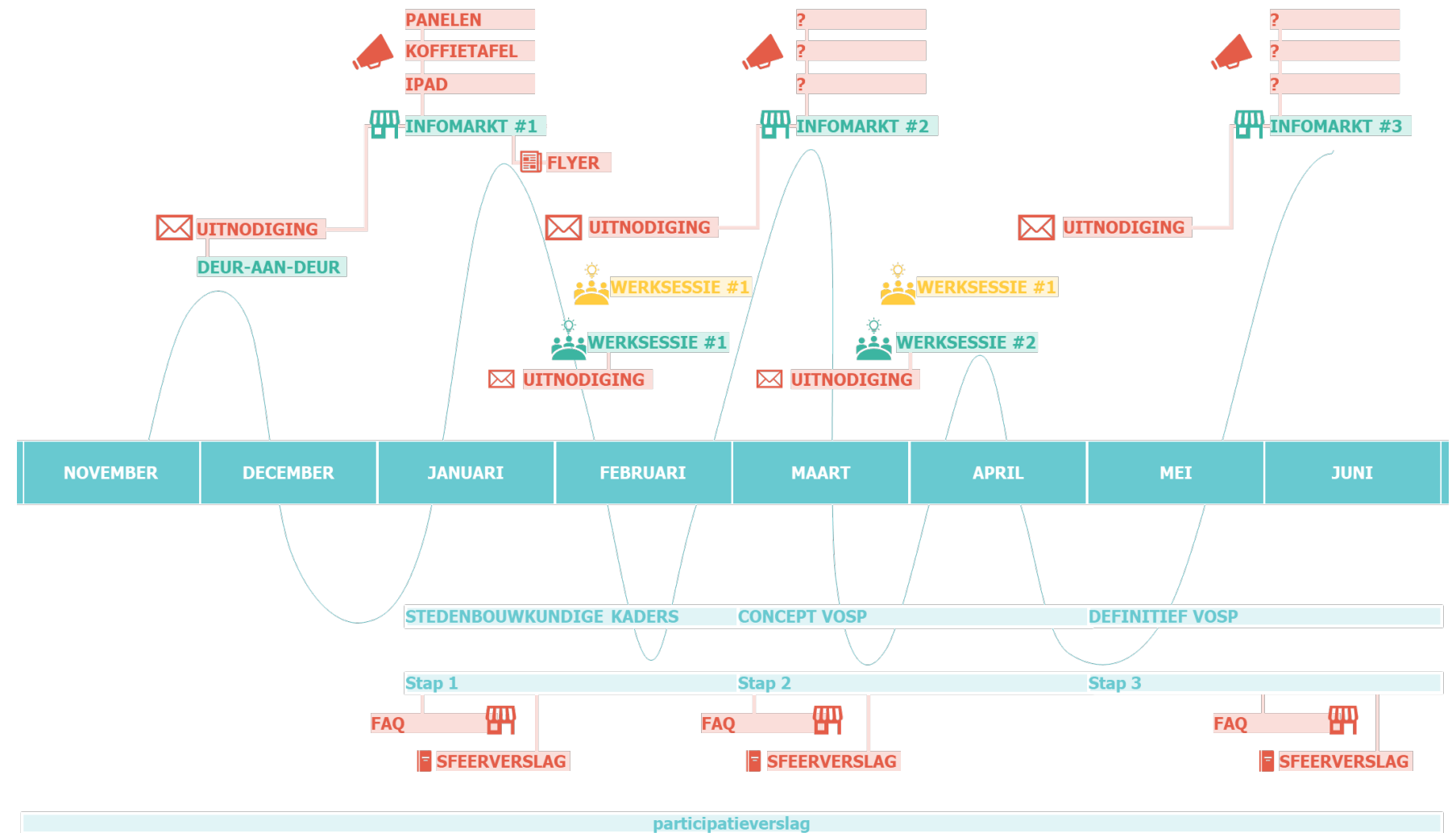
	Ophalen FASE 1	Terugkoppeling en doorvertaling FASE 2	Toelichting definitief VOSP FASE 3
1 Huidige Bewoners	deelname aan werksessies en enquêtes om behoeften, ideeën en zorgen te delen	feedback geven op conceptplannen en suggesties doen voor verbeteringen	meewerken in werksessies en klankbordgroepen voor afrondende details
2 Omwonenden	input geven tijdens infomarkten en via korte vragenrondes over relevante thema's	meedenken over thema's als groen, verkeer en voorzieningen	geïnformeerd worden over het definitieve plan en bij specifieke onderdelen adviseren
3 Projectteam	coördinatie van bijeenkomsten en registratie van input	input verwerken in plannen en terugkoppelen aan doelgroepen	presenteren van definitief ontwerp en coördineren van afronding
4 Gemeente	kaders toelichten en meeluisteren naar input	terugkoppeling toetsen aan beleidskaders	besluitvorming en communicatie over vervolgstappen
5 Professionals	signalen en kennis delen over sociale en fysieke aspecten.	bijdragen aan de doorvertaling van ideeën naar uitvoerbare plannen	voorbereiden van samenwerking in uitvoering

5.3 Oorspronkelijke participatiemiddelen gekoppeld aan planning

Het participatieproces in Neerbosch-Oost werd oorspronkelijk opgezet voor de periode **december 2024 t/m juni 2025**, met een duidelijk tijdspad en specifieke middelen per fase. Deze planning was bedoeld om bewoners en andere belanghebbenden stap voor stap te informeren, te betrekken en actief mee te laten werken aan de plannen voor de herontwikkeling van de maisonnettes.

De **planning van participatiemiddelen** verliep oorspronkelijk als volgt:

- **December 2024:** start van het proces met **deur-aan-deur gesprekken** en het verspreiden van de **uitnodiging voor de eerste informatiemarkt**.
- **Januari 2025: eerste informatiemarkt** waarin bewoners een overzicht kregen van de plannen en het vervolgtraject. Tegelijkertijd werden bewoners geïnformeerd via nieuwsbrieven en updates op de projectwebsite.
- **Februari – maart 2025:** uitvoering van **werksessies over thema's groen en ontmoeten** voor bewoners, aangevuld met **interne vergaderingen van de aparte werkgroep NBO Sociaal** (gele werksessies in de planning). Deze interne werkgroep besprak sociale thema's, voortgang en afstemming met betrokken professionals, maar deze sessies waren **niet toegankelijk voor bewoners**.
- **Maart 2025: tweede informatiemarkt** gepland, bedoeld voor terugkoppeling van opgehaalde input en bespreking van eerste conceptplannen met bewoners.
- **April 2025:** verdere terugkoppeling van input en voorbereiding van de volgende fase van participatie.
- **Mei – juni 2025: derde informatiemarkt** gepland, inclusief aanvullende **themabijeenkomsten over bouwhoogte, groen en inrichting van de openbare ruimte** voor bewoners, bedoeld om actief mee te denken over het verdere ontwerp.

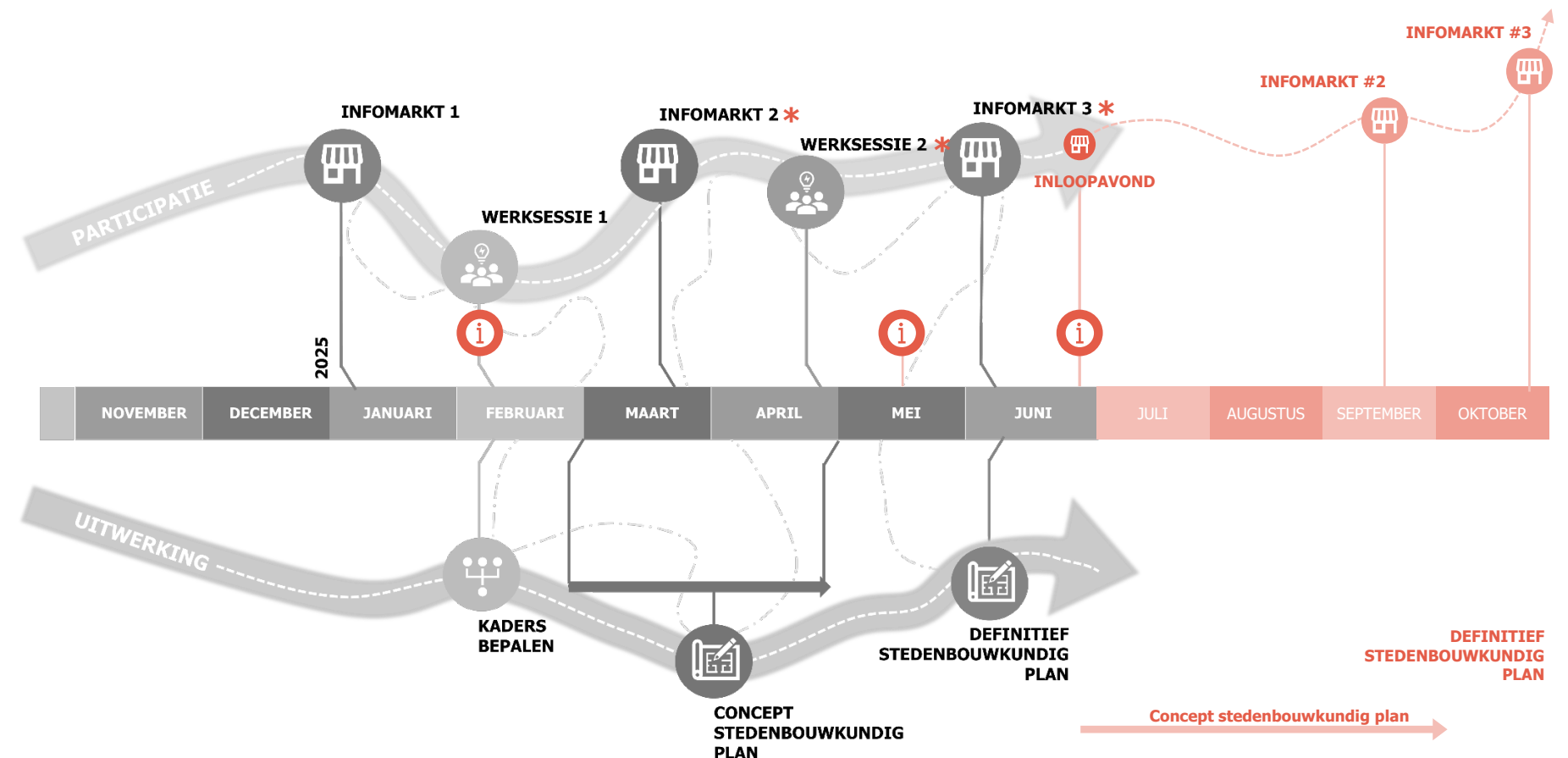
5.4 Wijzigingen en aangepaste planning

Het oorspronkelijke communicatie- en participatieplan liep tot en met april 2025. Omdat de planning bewust werd gekoppeld aan de besluitvorming in het Ruimtelijk Kader (RKT), is het proces verschoven en waren meerdere sessies bij het RKT nodig. Hierdoor konden duidelijke kaders worden vastgesteld.

Er is bewust gekozen om eerst akkoord te hebben op de stedenbouwkundige uitgangspunten, bouwhoogte en het inrichtingsplan, voordat de tweede informatiemarkt met bewoners werd georganiseerd. De volgorde was: eerst duidelijkheid vanuit de gemeente, daarna pas in gesprek met bewoners. Dit is ook gecommuniceerd naar bewoners via brieven en andere communicatiemiddelen.

Chronologie van informatiemomenten:

- **Eerste informatiemarkt – januari 2025:** op 13 januari vond de eerste informatiemarkt plaats, waarin bewoners werden geïnformeerd over de plannen voor de buurt en het vervolgtraject.
- **Geplande tweede informatiemarkt – maart 2025:** oorspronkelijk gepland voor eind maart. In de brief van april 2025 zijn bewoners hierover geïnformeerd.
- **Verplaatsing informatiemarkt – mei 2025:** in mei werd duidelijk dat ook de informatiemarkt van 26 mei niet kon doorgaan. Bewoners zijn hierover geïnformeerd in de brief van mei 2025.
- **Nieuwe planning – begin september 2025:** het streven is nu om de tweede informatiemarkt begin september te organiseren, zodat er voldoende tijd is om het stedenbouwkundig plan en het inrichtingsplan volledig af te stemmen en helder aan bewoners voor te leggen.

Extra participatiemomenten:

- Inloopavonden en extra infosessies werden tussentijds georganiseerd om bewoners te informeren over voortgang, bijvoorbeeld over de bouwhoogte en de terugkeer van bewoners van Woonwaarts.
- Thema's zoals groen en ontmoeten zijn samengevoegd en concreter uitgewerkt in werksessies na de indiening van het VOSP, waardoor de plannen tastbaarder werden voor bewoners.

Effect op planning en participatiemiddelen:

- De oorspronkelijke planning is aangepast om de participatiemomenten beter te koppelen aan formele besluitvorming.
- Bewoners konden op de juiste momenten geïnformeerd en betrokken worden, met een duidelijk overzicht van de verschoven datums en extra participatiemomenten.
- De wijzigingen dragen bij aan meer transparantie, betere voorbereiding en effectievere participatie, met behoud van brede toegankelijkheid via infomarkten en intensievere betrokkenheid via werksessies en infosessies.

5.5 Uitgevoerde participatiemomenten en aangepaste planning

Het participatieproces in Neerbosch-Oost is in de praktijk uitgevoerd zoals in rechter afbeelding weergegeven. Het betreft de stand van zaken d.d. 21-11-2025.

- Toelichting:**
- Deze participatiemomenten vervangen de oorspronkelijke planning van tweede en derde informatiemarkt, en tonen de extra inzet van infosessies en inloopavond om bewoners en omwonenden tijdig en concreet te informeren.
 - Alle momenten zijn gecommuniceerd naar bewoners via nieuwsbrieven, persoonlijke brieven en de projectwebsite, dit is te zien in het participatieverslag.
 - Door deze fasering en inzet van middelen werd de betrokkenheid van bewoners stapsgewijs opgebouwd, met een duidelijke koppeling aan besluitvorming en formele kaders.

Datum	Participatiemoment	Doelgroep	Opmerkingen
17 – 19 december 2024	Deur-aan-deur gesprekken	Bewoners	Introductie participatieproces en uitnodiging eerste informatiemarkt
13 januari 2025	Infomarkt 1	Alle doelgroepen	Eerste informatie over plannen en vervolgtraject
17 februari 2025	Werksessie Groen en Ontmoeten	Bewoners / Omwonenden	Thema’s groen en sociale ontmoetingsplekken
17 februari 2025	Infosessie Hoogte	Omwonenden Triangelstraat	Toelichting bouwhoogte aan directe omwonenden
12 mei 2025	Infosessie Plattegronden	Bewoners Woonwaarts	Bespreking plattegronden en indeling woningen
30 juni 2025	Inloopavond	Alle doelgroepen	Brede informatie over voortgang, open voor vragen
30 juni 2025	Infosessie Hoogte	Omwonenden Triangelstraat	Tweede toelichting bouwhoogte, in verband met opmerkingen bewoners
15 september	Infomarkt 2	Alle doelgroepen	Twweede informatie over plannen en vervolgtraject
15 september	Infosessie Hoogte	Omwonenden Triangelstraat	Derde toelichting bouwhoogte, in verband met opmerkingen bewoners

6

VERSLAGLEGGING EN TERUGKOPPELING

6.1 DOEL VAN VERSLAGLEGGING

6.2 WERKWIJZE

6.3 TERUGKOPPELING AAN DOELGROEPEN

6.4 SAMENHANG PLAN, VERSLAG EN BIJLAGES

6. VERSLAGLEGGING EN TERUGKOPPELING

6.1 Doel van verslaglegging

Verslaglegging maakt transparant wat is opgehaald, besproken en besloten tijdens het participatieproces. Door input van bewoners en andere stakeholders vast te leggen, wordt de kwaliteit van het proces geborgd en kunnen keuzes goed worden onderbouwd. Het laat ook zien hoe plan, verslag en bijlages samenhangen.

6.2 Werkwijze

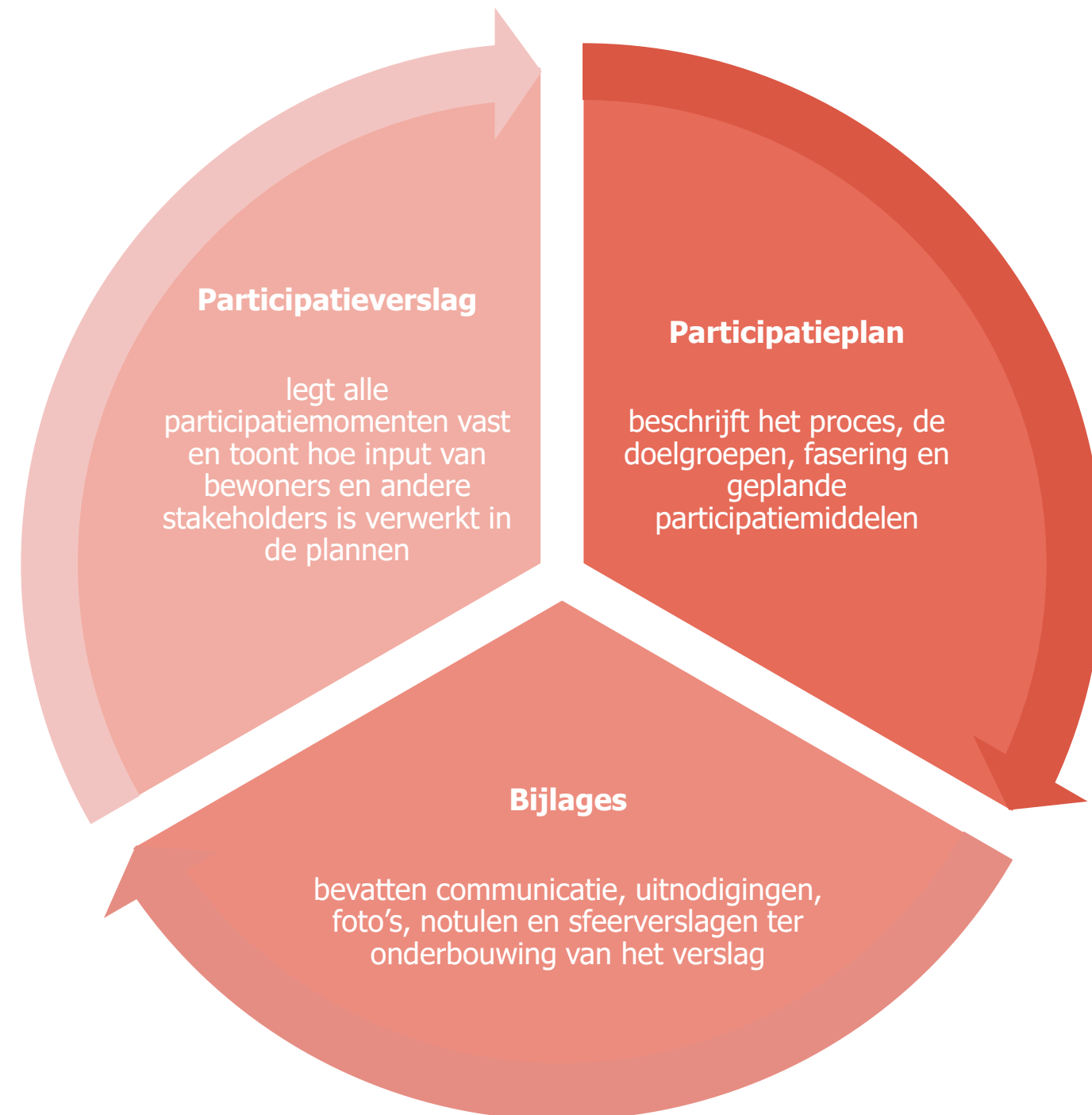
Bij elk participatiemoment – infomarkten, werksessies, infosessies en inloopavonden – zijn notities gemaakt van vragen, opmerkingen en suggesties. Relevante input is gekoppeld aan ontwerpkeuzes, zodat duidelijk is hoe ideeën zijn verwerkt. Het participatieverslag toont de wisselwerking tussen geplande en feitelijke uitvoering, ondersteund door bijlages met uitnodigingen, foto's en notulen.

6.3 Terugkoppeling aan doelgroepen

- **Bewoners:** ontvangen terugkoppeling met toelichting op hoe hun input is meegenomen.
- **Omwonenden:** geïnformeerd over beslissingen die direct hun leefomgeving raken, zoals bouwhoogte en inrichting.
- **Gemeente en projectteam:** interne rapportage met participatieverslag en bijlages.
- **Professionals en maatschappelijke partners:** overzicht van input en gemaakte afspraken.

6.4 Samenhang plan, verslag en bijlages

Het participatieplan beschrijft structuur, doelgroepen en fasering. Het participatieverslag documenteert uitgevoerde participatiemomenten en verwerking van input. De bijlages bevatten ondersteunende documenten en communicatie. Samen laten ze zien hoe planning, uitvoering en terugkoppeling elkaar versterken.

PROJECTNAAM

Neerbosch-Oost, Nijmegen

OPDRACHTGEVER

Woonwaarts

Talis

PROJECTTEAM

Wouter Rooijackers

Nina van Osta

Merel van Hooren

Maik van Doorn

STATUS

VOSP & SO

DATUM

Versie 22 augustus 2025

KAW

Groningen Kattenhage 1 9712 JE GRONINGEN | Postbus 1527 9701 BM GRONINGEN

Rotterdam Pelgrimsstraat 1 3029 BH ROTTERDAM

Eindhoven Rechtestraat 59c 5611 GN EINDHOVEN

www.kaw.nl | +31 88 529 0000 | info@kaw.nl

